Ügyiratszám: 365/P/2009-4.

[…] részére
Tisztelt […] Úr!

Beadványában a Siófok Önkormányzata által elfogadott építményadó-bevallási nyomtatványt küldte meg véleményezésre.

Az adatvédelmi biztos a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény 23. § (1) bekezdése értelmében a személyes adatok védelméhez és a közérdekű adatok nyilvánosságához való alkotmányos jog védelme érdekében jár el. Ezen törvényhely alapján adatvédelmi szempontból vizsgáltam felül a bevallási nyomtatványt.

A helyi adóhatóság által kezelhető adatok körét az adózás rendjéről szóló 1990. évi XCI. törvény (továbbiakban: Art.) 19. § (3) bekezdése a 16. § (3) bekezdésére hivatkozva határozza meg. Az Art. 19. § (3) bekezdése értelmében az adózó az önkormányzati adóhatósághoz bejelenti az Art. 16. § (3) bekezdése alapján az adózó nevét, a magánszemély adóazonosító jelét, címét, a magánszemély adózó levelezési címét – ha az nem azonos székhelyével, telephelyével – iratai őrzésének helyét – ha az nem azonos az adózó székhelyével vagy lakóhelyével –, az önálló tevékenységet folytató magánszemély tevékenysége gyakorlását, körülményét (fő-, mellékfoglalkozás).

A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (továbbiakban: Htv.) 51. § (1) bekezdése szerint, ha az önkormányzat a helyi adót bevezeti, az adóalany köteles a bevezetett adó megállapításához szükséges valamennyi - az önkormányzat felhívásában megjelölt - adatot szolgáltatni az adott év január 1-jei állapotának, illetve évközi bevezetés esetén a rendelet hatálybalépése napjának megfelelően.

Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint az önkormányzati adóhatóság hatáskörébe tartozó adók, adók módjára behajtandó köztartozások (e rendelkezés alkalmazásában együtt: adó) nyilvántartása során - az adó megállapításához szükséges adatokon túlmenően - csak az adózás rendjéről szóló törvényben meghatározott adóazonosító jelet és a természetes azonosító adatokat tartja nyilván.

A nyomtatvány 3. oldalán a IX. Megállapodás című fejezetben a tulajdonostárs aláírása alatt feltüntetni kérni a személyi igazolvány számot, melynek igénylésére törvényi felhatalmazással nem rendelkezik az önkormányzat. A 15/1991. (IV. 13.) AB határozat kimondja, hogy a személyi számmal kapcsolatos biztosítékoknak érvényesülniük kell az ahhoz hasonlóan használható azonosítókra, így például a személyi igazolvány számra is.

A telekadó bevallási nyomtatvány kitöltési útmutatójában az Avtv. 6. §-a értelmében az adatok felvétele előtt az érintettel közölni kell, hogy az adatszolgáltatás önkéntes vagy kötelező. Ez hiányzik a bevallási nyomtatvány kitöltési útmutatójából.

A nyomtatvány adattartalma egyebekben nem kifogásolható.

Még egy további megjegyzést fűzök az előzőekben írtakhoz:

A Htv. 12. § (1) és (2) bekezdését alkalmazni kell a telekadó bevezetése esetén is, mely szerint több tulajdonos esetén a tulajdonosok tulajdoni hányadaik arányában tartoznak viselni az ingatlan közterheit. Amennyiben a telket az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagyoni értékű jog terheli, az annak gyakorlására jogosult az adó alanya. (A tulajdonos, a vagyoni értékű jog jogosítottja a továbbiakban együtt: tulajdonos.)

Valamennyi tulajdonos által írásban megkötött és az adóhatósághoz benyújtott megállapodásban a tulajdonosok az adóalanyisággal kapcsolatos jogokkal és kötelezettségekkel egy tulajdonost is felruházhatnak.

E rendelkezés alapján, ha a tulajdonostársak a fenti megállapodást az adóhatósághoz benyújtják, akkor csak az adó megfizetésére a megállapodás alapján köteles adózó adatait kell és lehet az

adóbevalláson kezelni. Ezen adatoktól el kell különíteni a vagyoni értékű jog jogosultjának adatait, aki szintén adóalany.

Mindezekre tekintettel az Avtv. 25. §-ának (2) bekezdése alapján felhívtam a jegyzőt, hogy a személyi igazolványszám igénylését, illetőleg a már kezelt adatokat törölje.

A bevallásban szereplő, az adótárgyra jellemző adatokra vonatkozó kérdéssor (4., 6., 8.-14. pontok), valamint az 1. pontban szereplő nyugdíjtörzsszámra, a munkahelyre, illetve az elérhetőségre (telefonszám, e-mail cím) vonatkozó adatok kezelése nem felel meg a célhoz kötöttség elvének, amelyet az Avtv. az alábbiak szerint határoz meg:

„5. § (1) Személyes adatot kezelni csak meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében lehet. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie e célnak.

(2) Csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas, csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig."

Az Avtv. 2. § 6. hozzájárulás: „*az érintett kívánságának önkéntes és határozott kinyilvánítása, amely megfelelő tájékoztatáson alapul, és amellyel félreérthetetlen beleegyezését adja a rá vonatkozó személyes adatok – teljes körű vagy egyes műveletekre kiterjedő – kezeléséhez."*

Az Avtv. 6. § (1) és (2) bekezdése alapján: „*az érintettel az adat felvétele előtt közölni kell, hogy az adatszolgáltatás önkéntes vagy kötelező. Kötelező adatszolgáltatás esetén meg kell jelölni az adatkezelést elrendelő jogszabályt is.*

(2) Az érintettet – egyértelműen és részletesen – tájékoztatni kell az adatai kezelésével kapcsolatos minden tényről, így különösen az adatkezelés céljáról és jogalapjáról, az adatkezelésre és az adatfeldolgozásra jogosult személyéről, az adatkezelés időtartamáról, illetve arról, hogy kik ismerhetik meg az adatokat. A tájékoztatásnak ki kell terjednie az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogaira és jogorvoslati lehetőségeire is."

A vizsgálat során az adatvédelmi biztos jogkörében eljáró országgyűlési biztos megállapította, hogy sem a jegyző által mellékelt adóbevallási nyomtatvány, sem az általa kiadmányozott tájékoztató és kitöltési útmutató nem tartalmaz semmilyen utalást arra, hogy melyik adatfajta szolgáltatása önkéntes és melyik kötelező, és azokat milyen célból kéri a helyi adóhatóság, ezen adatok mennyiben szolgálják a rendelet alapján az építményadó-megállapítást. Arról sem szerepel tájékoztatás, hogy az adatszolgáltatás elmaradása mely pontoknál nem jár jogkövetkezménnyel. Éppen ellenkezőleg, több helyen a *„meg kell jelölni"* kifejezés használatával felszólítja az érintetteket az adatok szolgáltatására.

Az Avtv. idézett 2. § 6. pontja alapján az a tény, hogy az adóalanyok az adóbevallást aláírták, nem teremt törvényes jogalapot az adataik kezelésére, mivel a hozzájárulás nem felel meg a törvény szabályának, illetve az adatok kezelése törvényes cél nélküli, mivel nem függenek össze az építményadó megállapításával.

A Hatv. 12. § (1) és (2) bekezdése alapján: *több* (építmény) *tulajdonos esetén a tulajdonosok tulajdoni hányadaik arányában adóalanyok. Amennyiben az építményt az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagyoni értékű jog terheli, az annak gyakorlására jogosult az adó alanya. (A tulajdonos, a vagyoni értékű jog jogosítottja a továbbiakban együtt: tulajdonos).*

(2) Valamennyi tulajdonos által írásban megkötött és az adóhatósághoz benyújtott megállapodásban a tulajdonosok az adóalanyisággal kapcsolatos jogokkal és kötelezettségekkel egy tulajdonost is felruházhatnak.

E rendelkezés alapján, ha tulajdonos társak a fenti megállapodást az adóhatósághoz benyújtják, akkor csak az adó megfizetésére a megállapodás alapján köteles adózó adatait kell és lehet az adóbevalláson kezelni. Ezen adatoktól el kell különíteni a vagyoni értékű jog jogosítottját, aki szintén adóalany.

Az adójogszabályok alkalmazása során az Avtv. 6. §-ának (4) bekezdését nem lehet alkalmazni, főként nem akkor, ha olyan adatszolgáltatásra is felhívják az érintetteket, amelyre egyáltalán nem kötelesek, és az adatalanyok köre ismert (hódmezővásárhelyi építménytulajdonosok) továbbá a tájékoztatás egyáltalán nem jár aránytalan költséggel, mivel amúgy is készítettek egy jegyzői tájékoztatót, kitöltési útmutatót és ezen volt még körülbelül féloldalnyi hely.

Mindezekre tekintettel az Avtv. 25. §-ának (2) bekezdése alapján Dr. Szabó Máté országgyűlési biztos felszólította a jegyzőt, hogy az adóbevalláson szereplő törvényes jogalap és cél nélkül kezelt adatokat: adózó munkahelyének neve, címe, nyugdíjtörzsszáma, elérhetőségei: telefonszám, e-mail cím, és a 4., 6., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., pontban szereplő személyes adatokat törölje.

Felhívta továbbá, hogy az adatkezelési gyakorlatukat az állásfoglalásának megfelelően változtassák meg. A jövőben az adatkezelést a célhoz kötötten, csak a szükséges adatok kezelésével végezzék, érintetteket egyértelműen és részletesen tájékoztassák személyes adataik kezeléséről, az adatszolgáltatási kötelezettségük jogi hátteréről, adatvédelmi jogorvoslati lehetőségeikről és arról, hogy mely adatok megadása önkéntes és melyik kötelező. Az önkéntes adatszolgáltatáson alapuló adatgyűjtést külön adatlapon személyes adatoktól elkülönítve (anonim módon) végezzék.

A jegyző asszony teljes mértékben elfogadta és eleget tett az állásfoglalásban foglaltaknak. A törvényes cél és jogalap nélkül kezelt adatokat törölték és az adóbevalláshoz csatolt tájékoztatót az állásfoglalásnak megfelelően kiegészítették.

Budapest, 2009. május 5.

Üdvözlettel:

Dr. Jóri András